

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2023/188/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улиастай сум

2022 он

Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: bat-undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежер : Б.Дагвасүрэн

Утас: 99014227

Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn

Аудитор: Ц.Оюунсүвд

Утас: 99076038

Цахим хаяг: oyunsuvdts@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

dod4.0d.03 № *17д*

тангай _____ -ны № _____ -т

ЗАВХАН АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Г.МЯГМАРСҮРЭН-Д

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Биеийн тамир, спортын улсын хорооноос спортын арга хэмжээ зохион байгуулах зориулалтаар шилжиж ирсэн 70,000.0 мянган төгрөгийг аймгийн 100-н жилийн ойн хүлээн авалт болон морины бай шагналын зардалд, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас баяр наадмын үйл ажиллагаанд зориулан, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд шилжүүлсэн зардлаас "Завхан-100" хүндэтгэлийн арга хэмжээнд оролцох албан хаагчдын унааны зардалд 4,500.0 мянган төгрөг, "Steppe Arena" төрийн бус байгууллагын тамга, тэмдгээр баталгаажуулсан томилолтын хуудсаар 6,512.0 мянган төгрөгийн албан томилолт олгосон, хүндэт зочдын буудлын төлбөрт 5,980.0 мянган төгрөг, хоолны зардалд 13,378.1 мянган төгрөг, гарын бэлэг худалдан авах зардалд 16,360.0 мянган төгрөгийг тус тус зориулалт бусаар зарцуулсан, үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас байгууллагын албан хаагчдыг чадавхжуулах сургалтын зардалд 8,400.0 мянган төгрөг зарцуулсан нь сургалт хийснийг нотлох тайлан, бусад холбогдох баримтгүй, анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хамааралгүй ажлаар явсан, нутгийн зөвлөл, баяр наадмын комисс болон төрийн бус байгууллагын тамга, тэмдгээр баталгаажуулсан томилолтын хуудсаар 19,199.0 мянган төгрөгийн, албан ёсны дуудсан бичиггүйгээр явсан ажилд 4,544.0 мянган төгрөгийн, дуудсан албан бичгээс 1-4 хоногоор илүү 4,218.0 мянган төгрөгийн томилолтыг тус тус тооцон олгож, албан томилолтын зардлыг үрэлгэн зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-д "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3-д "Хэрэгжүүлэх аливаа үйл ажиллагаа, арга хэмжээ нь хамгийн бага зардлаар хамгийн өндөр үр дүнг хангахад чиглэсэн байх", 12 дугаар зүйлийн 12.1.4-т "хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад",

15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", 15.2.3-т "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.7-д "анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэж заасантай нийцэхгүй, тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд 39,299.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, 64,971.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө үнэ төлбөргүйгээр нэмэгдэж, 99,981.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг холбогдох байгууллагын шийдвэрээр акталж, 8,350.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсөвт байгууллагуудад шилжүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар 24 албан хаагчид 2,364.1 мянган төгрөгийн илүү цагийн нэмэгдлийг илүү тооцож олгосон, аймгийн 100-н жилийн ойгоор идэвх зүтгэл, үр бүтээлтэй ажилласан албан хаагчдад үнэ бүхий зүйл дурсгаж, гарын бэлэг худалдан авах зардалд 9,925.0 мянган төгрөг зарцуулсан, өөрийн хүсэлтээр ажлаас чөлөөлөгдсөн болон тэтгэвэрт гарсан албан хаагчдад Хөдөлмөрийн дотоод журамд заасан гэх үндэслэлээр 1,400.0 мянган төгрөгийн тэтгэмж, Төрийн одон медалиар шагнуулсан 2 албан хаагчид 400.0 мянган төгрөгийн дагалдах мөнгөн шагнал олгосон, ойн үйл ажиллагаанд 12,483.6 мянган төгрөгийн шатахууныг үрэлгэн зарцуулсан, аймгийн Засаг даргын зөвлөхийн орон тоонд 2 ажилтан ажиллуулж, 21,800.0 мянган төгрөгийн цалин олгосон зэрэг зөрчил байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд үлдэх өртөггүй 278,784.7 мянган төгрөгийн 191 нэр төрлийн хөрөнгө байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

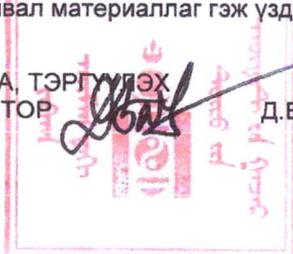
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	55,157,523.48	43,302,889.91
33	АВЛАГА	1,062,668.90	699,839.48
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	475,000.00	575,000.00
33500	Бусад авлага	587,668.90	124,839.48
33510	Байгууллагаас авах авлага	587,668.90	124,839.48
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	54,094,854.58	42,603,050.43
35400	Хангамжийн материал	54,094,854.58	42,603,050.43
35410	Бичиг хэргийн материал	438,000.00	1,407,500.00
35420	Аж ахуйн материал	6,803,990.00	4,537,000.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,901,000.00	0
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,018,213.97	36,324,549.82
35460	Хүнсний материал	0.04	0.04
35470	Бусад хангамжийн материал	38,933,650.57	334,000.57
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,025,259,561.09	2,927,004,115.20
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,025,259,561.09	2,927,004,115.20
39200	Биет хөрөнгө	2,887,008,961.09	2,788,841,515.16
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,745,580,358.52	2,745,580,358.52
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-176,381,677.14	-223,410,393.06
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	581,703,000.00	543,675,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-531,583,555.60	-522,174,999.84
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	278,031,181.79	300,116,820.37
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-139,389,073.06	-134,603,815.38
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	313,053,647.19	288,934,918.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-184,096,121.20	-209,357,441.56
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	608,000.00	608,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-516,799.41	-526,932.69
39300	Биет бус хөрөнгө	138,250,600.00	138,162,600.04
39301	Программ хангамж	890,000.00	890,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-450,000.00	-537,999.96
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	137,810,600.00	137,810,600.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,080,417,084.57	2,970,307,005.11
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,080,417,084.57	2,970,307,005.11
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,080,417,084.57	2,970,307,005.11
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,817,285,112.85	2,817,285,112.85
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,817,285,112.85	2,817,285,112.85
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-16,498,145.52	-126,608,224.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-538,990,209.40	-16,498,145.52
51220	Тайлант үеийн үр дүн	522,492,063.88	-110,110,079.46
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	279,630,117.24	279,630,117.24
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,080,417,084.57	2,970,307,005.11

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,448,329,032.7	5,022,401,204.5
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	625,534,786.0	106,947,720.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	625,534,786.0	106,947,720.4
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	625,534,786.0	36,619,920.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,375,977.0	7,648,445.0

1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	608,158,809.0	28,971,475.4
120009	Бусад орлого	0.0	70,327,800.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,822,794,246.7	4,915,453,484.1
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,334,072,446.7	711,857,084.1
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,334,072,446.7	711,857,084.1
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,488,721,800.0	4,203,596,400.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,488,721,800.0	4,203,596,400.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,925,836,968.8	5,129,551,338.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,925,836,968.8	5,129,551,338.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,523,847,903.5	4,629,296,859.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,079,954,358.0	1,778,470,746.5
210101	Үндсэн цалин	627,698,505.0	1,007,645,409.6
210102	Нэмэгдэл	199,085,764.2	535,106,396.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	71,200,000.0	96,929,125.9
210104	Урамшуулал	40,547,335.0	136,746,811.6
210105	Гэрээт ажлын хөлс	141,422,753.9	2,043,002.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	135,311,689.3	222,164,762.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,627,106.7	152,104,647.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,557,727.5	17,255,589.2
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,595,842.1	13,602,071.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,858,488.1	3,382,678.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,672,525.0	35,819,776.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	235,417,944.6	242,004,741.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,131,804.6	15,546,693.0
210302	Түлш, халаалт	208,331,200.0	198,575,308.8
210303	Цэвэр, бохир ус	14,954,940.0	21,882,740.0
210304	Байрны түрээс	0.0	6,000,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	165,199,003.1	228,496,795.4
210401	Бичиг хэрэг	17,410,600.0	22,359,240.0
210402	Тээвэр, шатахуун	102,440,704.0	116,691,564.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	14,539,499.1	16,086,774.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	30,808,200.0	69,134,227.0
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.0	4,224,990.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	80,098,350.0	110,631,100.0
210604	Урсгал засвар	80,098,350.0	110,631,100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	51,658,340.0	126,362,450.0
210702	Дотоод албан томилолт	51,658,340.0	126,362,450.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,442,883.0	20,760,877.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,391,400.0	8,519,613.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,836,000.0	6,835,900.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	526,830.0	545,564.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	187,000.0	187,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,522,000.0	3,606,000.0
210807	Газрын төлбөр	979,653.0	1,066,800.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,764,765,335.4	1,900,405,386.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,632,841,960.4	1,736,839,112.9
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	131,923,375.0	163,566,273.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	401,989,065.4	500,254,479.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	189,170,290.0	124,405,876.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.0	4,500,000.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	84,517,827.0	17,795,800.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	104,652,463.0	102,110,076.0

2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	212,818,775.4	375,848,603.2
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	94,972,375.3	9,941,668.5
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	117,846,400.1	365,906,934.7
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	522,492,063.9	-107,150,133.8
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.0	2,959,945.7
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0.0	2,959,945.7
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-	522,492,063.9	-110,110,079.5

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	4,840,170,223.7	4,993,429,729.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	17,375,977.0	7,976,245.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	17,375,977.0	7,976,245.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	17,375,977.0	7,648,445.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,375,977.0	7,648,445.0
120009	Бусад орлого	0.0	327,800.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,822,794,246.7	4,985,453,484.1
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,334,072,446.7	781,857,084.1
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.0	70,000,000.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,334,072,446.7	711,857,084.1
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,488,721,800.0	4,203,596,400.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,488,721,800.0	4,203,596,400.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,779,541,873.7	4,954,130,431.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,779,541,873.7	4,954,130,431.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,377,562,808.3	4,453,875,952.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,080,429,358.0	1,778,164,517.1
210101	Үндсэн цалин	593,909,254.0	1,007,656,858.1
210102	Нэмэгдэл	193,801,611.3	537,014,541.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	66,944,998.2	100,098,031.7
210104	Урамшуулал	40,547,335.0	127,746,459.4
210105	Гэрээт ажлын хөлс	185,226,159.6	5,648,626.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	135,797,668.8	222,164,762.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	97,113,086.1	151,976,963.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,557,727.5	17,546,924.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,595,842.1	14,037,479.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,858,488.1	3,509,444.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,672,525.0	35,093,949.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	235,417,944.6	242,004,741.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,131,804.6	15,546,693.0
210302	Түлш, халаалт	208,331,200.0	198,575,308.8
210303	Цэвэр, бохир ус	14,954,940.0	21,882,740.0
210304	Байрны түрээс	0.0	6,000,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	151,379,553.6	211,305,774.2
210401	Бичиг хэрэг	16,007,850.0	22,869,440.0
210402	Тээвэр, шатахуун	106,997,900.0	146,997,900.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	14,504,103.6	16,030,174.2

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,869,700.0	25,408,260.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	78,298,350.0	107,250,100.0
210604	Урсгал засвар	78,298,350.0	107,250,100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	50,979,090.0	126,362,450.0
210702	Дотоод албан томилолт	50,979,090.0	126,362,450.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,442,883.0	20,760,877.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,391,400.0	8,519,613.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,836,000.0	6,835,900.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	526,830.0	545,564.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	187,000.0	187,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,522,000.0	3,606,000.0
210807	Газрын төлбөр	979,653.0	1,066,800.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,633,817,960.4	1,745,862,729.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,633,817,960.4	1,745,862,729.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	401,979,065.4	500,254,479.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	189,160,290.0	124,405,876.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.0	4,500,000.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	84,517,800.0	17,795,800.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	104,642,490.0	102,110,076.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	212,818,775.4	375,848,603.2
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	94,972,375.3	9,941,668.5
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	117,846,400.1	365,906,934.7
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	60,628,350.0	39,299,298.0
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	60,628,350.0	39,299,298.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	60,628,350.0	39,299,298.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	60,628,350.0	39,299,298.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	60,628,350.0	39,299,298.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-60,628,350.0	-39,299,298.0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-595,263,359.4	2,501,651,870.7
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-16,498,145.5	3,080,417,084.6
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-538,990,209.4	2,557,925,020.7
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	522,492,063.9	522,492,063.9
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-16,498,145.5	3,080,417,084.6
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-126,608,225.0	2,970,307,005.1
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,817,285,112.9	279,630,117.2	-16,498,145.5	3,080,417,084.6
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-110,110,079.5	-110,110,079.5

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,218,683,600.0	4,201,630,976.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,218,683,600.0	4,201,630,976.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,093,913,300.0	4,077,225,100.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,752,672,400.0	1,752,672,400.0
210101	Үндсэн цалин	982,099,900.0	994,849,880.7
210102	Нэмэгдэл	643,588,500.0	533,747,514.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	126,984,000.0	96,739,032.6
210104	Урамшуулал	0.0	127,335,972.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	219,084,000.0	219,083,944.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	148,977,100.0	148,977,044.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,526,700.0	17,526,700.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,021,300.0	14,021,300.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,505,400.0	3,505,399.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	35,053,500.0	35,053,500.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	247,802,400.0	242,004,741.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,225,800.0	15,546,693.0
210302	Түлш, халаалт	198,576,600.0	198,575,308.8
210303	Цэвэр, бохир ус	24,000,000.0	21,882,740.0
210304	Байрны түрээс	6,000,000.0	6,000,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	204,500,300.0	204,500,024.2
210401	Бичиг хэрэг	18,902,400.0	18,603,690.0
210402	Тээвэр, шатахуун	146,997,900.0	146,997,900.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	23,600,000.0	16,030,174.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,000,000.0	22,868,260.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	110,857,500.0	107,250,100.0
210604	Урсгал засвар	110,857,500.0	107,250,100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	133,910,100.0	128,922,450.0
210702	Дотоод албан томилолт	133,910,100.0	128,922,450.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	52,020,200.0	49,728,675.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,500,000.0	37,487,411.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,836,000.0	6,835,900.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	550,000.0	545,564.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	700,000.0	187,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,606,000.0	3,606,000.0
210807	Газрын төлбөр	1,820,200.0	1,066,800.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,373,066,400.0	1,373,062,764.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,373,066,400.0	1,373,062,764.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	124,770,300.0	124,405,876.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	124,770,300.0	124,405,876.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,500,000.0	4,500,000.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,795,800.0	17,795,800.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	102,474,500.0	102,110,076.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,218,683,600.0	4,201,630,976.5
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	4,203,596,400.0	4,193,982,531.5
320001	Орон нутгийн төсвөөс	4,203,596,400.0	4,193,982,531.5
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	15,087,200.0	7,648,445.0
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	15,087,200.0	7,648,445.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		781,857,084.12
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		781,857,084.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		415,950,149.44
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		12,806,977.36
210101	Үндсэн цалин		3,267,026.83
210102	Нэмэгдэл		3,358,999.05
210104	Урамшуулал		410,487.28
210105	Гэрээт ажлын хөлс		5,648,626.53
2102	Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл		3,080,817.39
210201	Тэтгэврийн даатгал		2,999,919.15
210202	Тэтгэмжийн даатгал		20,224.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		16,179.64
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		4,044.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		40,449.12
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		6,805,750
210401	Бичиг хэрэг		4,265.750
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		2,504,000
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		380,571,465
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		380,571,465
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		365,906,934.68
2134	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		365,906,934.68
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		365,906,934.68
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		781,857,084.12
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		781,857,084.12
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		70,000,000
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		711,857,084.12

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 36,453.8 мянган төгрөгийн алдаа илэрч, аудитын явцад залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр нийлүүлэгдсэн 36,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, бараа материалын тодруулга тайлан, ерөнхий журналыг тулган шалгахад 453.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг тодруулга тайлангаар дамжуулаагүй шууд зардлаар бүртгэсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7-д "Тусламж, хандивын орлогыг холбогдох журмын дагуу бүртгэж, гүйцэтгэлийг тайлагнана", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2-д "бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах" гэж заасан, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-тай нийцэхгүй, толилуулга, иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 201,463.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс, 12,289.0 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 189,174.7 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлээ.

Нийт илрүүлсэн 201,463.7 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 124,520.4 мянган төгрөгөөр давсан тул "Хязгаарлалттай" дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Аймгийн 100 жилийн ойгоор идэвх зүтгэл, үр бүтээлтэй ажилласан гэх үндэслэлээр байгууллагын албан хаагчдад 9,925,000 төгрөгийн үнэ бүхий зүйл дурсгаж, гарын бэлэг өгсөн болон албан хаагчдад 2,364,068 төгрөгийн илүү цагийн нэмэгдлийг илүү тооцож, олгосон зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Албан шаардлага

Биеийн тамир, спортын улсын хорооноос спортын арга хэмжээ зохион байгуулах зориулалтаар шилжиж ирсэн 70,000.0 мянган төгрөгийг аймгийн 100 жилийн ойн хүлээн авалт болон морины бай шагналын зардалд, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас баяр наадмын үйл ажиллагаанд зориулан, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд шилжүүлсэн зардлаас "Завхан-100" хүндэтгэлийн арга хэмжээнд оролцох алба хаагчдын унааны зардалд 4,500.0 мянган төгрөг, "Steppe Arena" төрийн бус байгууллагын тамга, тэмдгээр баталгаажуулсан томилолтын хуудсаар 6,512.0 мянган төгрөгийн албан томилолт олгож, хүндэт зочдын буудлын төлбөрт 5,980.0 мянган төгрөг, хоолны зардалд 13,378.1 мянган төгрөг, гарын бэлэг худалдан авах зардалд 16,360.0 мянган төгрөгийг тус тус зориулалт бусаар зарцуулсан, үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас байгууллагын албан хаагчдыг чадавхжуулах сургалтын зардалд 8,400.0 мянган төгрөг зарцуулсан нь сургалт хийснийг нотлох тайлан, бусад холбогдох баримтгүй, анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хамааралгүй ажлаар явсан, нутгийн зөвлөл, баяр наадмын комисс болон төрийн бус байгууллагын тамга, тэмдгээр баталгаажуулсан томилолтын хуудсаар 19,199.0 мянган төгрөгийн, албан ёсны дуудсан бичиггүйгээр явсан ажилд 4,544.0 мянган төгрөгийн, дуудсан албан бичгээс 1-4 хоногоор илүү 4,218.0 мянган төгрөгийн томилолтыг тус тус тооцон олгож, албан томилолтын зардлыг үрэлгэн зарцуулсан, Өөрийн хүсэлтээр ажлаас чөлөөлөгдсөн болон тэтгэвэрт гарсан албан хаагчдад Хөдөлмөрийн дотоод журамд заасан гэх үндэслэлээр 1,400.0 мянган төгрөгийн тэтгэмж, Төрийн одон медалиар шагнуулсан 2 албан хаагчид 400.0 мянган төгрөгийн дагалдах мөнгөн шагнал олгож, аймгийн 100-н жилийн ойн үйл ажиллагаанд 12,483.6 мянган төгрөгийн шатахууныг үрэлгэн зарцуулсан, аймгийн Засаг даргын зөвлөхийн орон тоонд 2 хүнийг томилон ажиллуулж, төсвөөс 21,800.0 мянган төгрөгийн цалин олгосон зөрчилд 3 албан шаардлага өглөө.

5.3 Зөвлөмж өгөгдөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Запруулсан		Запруу-лаагүй		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр нийлүүлэгдсэн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй байна.	1	36,000.0	1	36,000.0			1	36,000.0				
Бараа материалын тодруулга тайлан, ерөнхий журналыг тулган шалгахад 453.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг тодруулга тайлангаар дамжуулаагүй шууд зардлаар бүртгэсэн	1	453.8			1	453.8	1	453.8				
Дүн	2	36,453.8	1	36,000.0	1	453.8	2	36,453.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
24 албан хаагчид илүү цагийн нэмэгдлийг Засгийн газрын тогтоол зөрчиж, илүү тооцож олгосон.	1	2,364.1	1	2,364.1								
Аймгийн 100 жилийн ойгоор идэвх зүтгэл, үр бүтээлтэй ажилласан гэх үндэслэлээр байгууллагын албан хаагчдад 9,925,000 төгрөгийн үнэ бүхий зүйл дурсгаж, гарын бэлэг өгсөн	1	9,925.0	1	9,925.0								
Аймгийн 100 жилийн ойн үйл ажиллагаанд 12,483.6 мянган төгрөгийн шатахууныг үрэлгэн зарцуулсан байна.	1	12,483.5			1	12,483.5						

